

ТЕАТР ЗАЧАРОВУВАВ МЕНЕ ЗАВЖДИ...

(Ольга Новікова – Юлія Скибицька: розмова про театр)

Ольга Новікова,

*театральний художник, сценограф,
член Національної спілки художників України,
член Національної спілки театральних діячів України,
учасниця численних виставок живопису, графіки і сценографії,
художник-постановник НЦТМ імені Леся Курбаса
olganovikova163@gmail.com*

Юлія Скибицька: *Пані Ольго, коли Ви відчули, що Ви – художниця? І чому саме художниця театру?*

Ольга Новікова: Скільки пам'ятаю себе – любила малювати – з дитинства, згодом (у шкільному віці) відвідувала студію, закінчила районну художню школу. Коли постало питання після закінчення школи, куди вступати, відповідь напрошувалася сама собою – хочу вчитися малювати. Театр зачаровував мене завжди, тому і вступила на театральньо-декораційне відділення живописного факультету Київського художнього інституту (сьогодні – Національна академія образотворчого мистецтва й архітектури).

Ю.С.: *Розкажіть, будь ласка, про Ваших учителів. Хто є для Вас взірцем?*

О.Н.: Сценографію викладали – Лідер Данило Данилович¹ і Кириченко Алла Глібівна². Данило Лідер почав викладати в нас із 2-го курсу. На його лекціях збиралися студенти з різних курсів, факультетів. І були це не просто лекції – це були незабутні зустрічі, під час яких Учитель ділився досвідом роботи в театрі,

¹ Данило Данилович Лідер (1917-2002 рр.) – народний художник, лауреат Національної премії України імені Т. Шевченка. Оформив понад 150 вистав. Його творчість вважається початком нового періоду української сценографії, а саме – дієвої сценографії. Мав власну студію. Учні «школи Лідера» (серед яких, окрім Ольги Новікової, – Андрій Александрович-Дочевський, Володимир Карашевський, Марія Левитська, Сергій Маслобойщиков, Ігор Несміянов, Олег Луньов, Ігор Білецький, Віктор Баріба, Лариса Чернова, Людмила Нагорна, Наталія Рудюк, Олексій Гавриш, Анна Духовична, Олег Татарінов, Андрій Романченко та багато інших...) нині є гордістю української сценографії.

² Алла Глібівна Кириченко – художниця театру та кіно, художниця по костюмах. Була художником-постановником Театру опери та балету ім. Т. Шевченка, зараз керує майстернею сценографії кіно й телебачення.

різними історіями з життя. Він готував нас до життя... і до життя в театрі. Ми відвідували його майстерню на Оболоні. Він знайомив нас зі своїми учнями (на той час уже відомими театральними художниками). Це був інтелігентний, високоосвічений Учитель-Філософ і, водночас, добра й чуйна людина.

Ю.С.: *А власних учнів маєте?*

О.Н.: Стаціонарно не викладала. Але мала приватну практику. Викладала графіку, живопис, скульптуру.

Ю.С.: *Як саме відбувається процес створення театральних художніх робіт? Хто дає перший поштовх?*

О.Н.: Процес творення вистави відбувається по-різному. Або художник пропонує свої ідеї, або режисер, але виставу ліплять разом, шукаючи спільне рішення.

Ю.С.: *Чи може художник під час роботи над виставою творчо переконати в чомусь режисера, наполягти на своєму власному баченні?*

О.Н.: Так, художник може переконати режисера у своїй версії. Дуже важливо для художника знайти спільну мову з режисером. Але мрія кожного художника знайти свого режисера, як і режисеру (напевно) знайти свого художника, з яким було б взаєморозуміння. Мій метод роботи – різний, але завжди хочу зрозуміти задум режисера, його світобачення. Вистава народжується у творчих пошуках і суперечках.

Ю.С.: *Прошу Вас розказати про свої останні роботи.*

О.Н.: Щойно побачила світ книга про Леся Танюка «ЛЕСЬ ТАНЮК: РЕНЕСАНСНА ЕНЕРГІЯ», з моїм оформленням. Продовжую працювати над проектом «Сон Лакшмі, що побачив Вішну у своєму сні, або медитація на тему ігри Богів», за п'єсою Оксани Танюк.

Ескізи до проекту Оксани Танюк "Сон Лакшмі, що побачив Вішну у своєму сні, або медитація на тему ігри Богів", НЦТМ ім. Леся Курбаса.

Я як художник-постановник над цією роботою працювала з різними режисерами. Відзняли відеOVERсію вистави «Сон Лакшмі...», де дійові особи паперові мальовані ляльки – версія Паперового театру. Зараз працюємо з режисером Мирославом Гринишиним над втіленням нових ідей у цю роботу. Далі буде... прем'єра. Спостерігайте за оголошенням.

Ю.С.: *А Ваша перша робота в театрі?*

О.Н.: Я дебютувала виставою «Чекаючи на Году», за п'єсою Семюела Беке-та. Данило Лідер познайомив мене з режисером Аллою Заманською. Так починалася моя робота в театрі. Данило Данилович радив – треба увявити, сфантазувати, треба вигадати історію, щоби придумати сценографію, костюми. Я скористалася порадою і вигадала свою історію, на яку надихнув мене вуличний ліхтарний стовп під моїм вікном (на Оболонському подвір'ї).

Ю.С.: *Яким Ви бачите майбутнє театру й художника театру з огляду на нові умови життя (пандемія, карантин, бурхлива диджиталізація)?*

О.Н.: У зв'язку з викликами часу (як, скажімо, нинішня пандемія) театр буде пристосовуватися до умов, будуть виникати нові форми, як от теперішні онлайн-репетиції, онлайн-вистави.

Ю.С.: *Ольго, що для Вас театр?*

О.Н.: Театр – це духовний багатогранний філософський світ, об'ємна суцільна просторова дія, яка має багатоплановість, із різних нашарувань, відтінків; мозаїка, створена митцями з діалогів, із монологів, із музики, з акторської гри, з режисури, з художнього рішення, з емоцій... І це можливість заглянути в себе, відкрити в собі щось нове. Може, це звучатиме пафосно, але театр для мене це – магія, це – очищення і причастя, це – можливість сповіді через сприйняття побаченого й почутого... Звичайно, це – коли хороша вистава, коли зачаровує гра акторів, коли забуваєш про все, коли є тільки ти й театр.

АВАНСЦЕНА

«АВАНСЦЕНА» – у новому числі «Курбасівських Читань» започатковуємо нову рубрику – АВАНСЦЕНА. Вона продовжує в науковому форматі однойменний мультимедійний проєкт НЦТМ імені Леся Курбаса – інформаційний збірник, який анонсує нові п'єси, та Інтернет-бібліотеку. Назва походить від терміну, яким позначають передню частину сцени, адже драматургія зазвичай випереджає театр – вона на передньому плані, тобто «на авансцені». Тому в новій рубриці плануємо публікувати матеріали, які трохи випереджають театральну й драматургічну реальність. У цьому номері представлені передмови Неди Нежданої і Юлії Скибицької до ще неопублікованих антологій сучасної української драми серії «Драма&Світ» – історичних п'єс «Часо&простір» і комічних «Ажіотаж».

